

Stres, vsiljena hitrost dela, izgorelost ...

Zdravje delavcev V Sloveniji kar 60 odstotkov

odraslih kot vzrok za stres navaja obremenitve na delu

Po podatkih Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu se vsak vloženi evro v promocijo zdravja na delovnem mestu povrne v višini od 2,5 do 4,8 evra zaradi nižjih stroškov izostajanja z dela zaradi bolniške odsotnosti, fluktuacije delavcev in večje produktivnosti. Da se pokažejo takšni učinki, je treba programe za promocijo zdravja in varnosti pri delu izvajati nenehno od tri do pet let.

CVETO PAVLIN

Namen doslednega izvajanja promocije zdravja je, da se z ozaveščanjem zaposlenih izboljša njihov življenjski slog in doseže boljše zdravje. Kljub temu pri nas malo podjetij izvaja promocijo zdravja na delovnem mestu, čeprav ta prinaša številne koristi tako delodajalcem kot tudi zaposlenim. Temeljni pogoji za učinkovito izvajanje promocije zdravja na delovnem mestu so: nenehna zavezanost vodstva večji varnosti in zdravju zaposlenih, pri tem pa je pomembno, da vodstvo prepozna pomembnost ukrepov promocije zdravja in da jih aktivno podpira; preprečevanje navzkrižja med programom promocije zdravja in ravnanjem vodstva – vodstvo zaposlenih ne sme spodbujati k aktivnostim, ki nevarno vplivajo na njihovo zdravje; ter učinkovit in uspešno implementiran program promocije zdravja, ki je prilagojen zmoglostim in potrebam podjetja.

Izboljšati je treba razmere

Zakon o varnosti in zdravju pri

delu delodajalcu nalaga načrtovanje in izvajanje promocije varnosti in zdravja pri delu. Pri načrtovanju promocije zdravja na delovnem mestu mora pripraviti načrt promocije, zagotoviti potrebna sredstva, opredeliti način spremljanja izvajanja promocije in definirati vse potrebne smernice za izvedbo. Prav tako je treba zagotoviti sodelovanje zaposlenih. Delodajalec, ki tega ne stori, je v prekršku in se kaznuje z globo od 2000 do 40.000 evrov.

Za učinkovito izvajanje promocije zdravja na delovnem mestu se je septembra začel projekt Znanje za zdravje delavcev, v okviru katerega bodo izvedli usposabljanje za promocijo zdravja na delovnem mestu s poudarkom na psihosocialnih tveganjih, načrtu za promocijo zdravja in prenosu znanja v prakso. V projektu sodelujejo Obalna sindikalna organizacija (OSO), Konfederacije sindikatov 90 Slovenije (KS90), Inštitut za produktivnost in Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ), ki projekt tudi vodi.

V projektu bodo usposobili sindikalne zaupnike oziroma člane sindikata, predstavnike kadrovskih služb, službe varstva pri delu in druge zaposlene, da bodo lažje in učinkoviteje pripomogli k promociji zdravja v svojih organizacijah. Za ta namen bodo opravili posamezna krajša usposabljanja sindikalnih zaupnikov oziroma članov sindikatov ter poglobljena usposabljanja za aktivno promocijo zdravja pri delu. Izdali bodo tudi priročnik za podporo delavskim predstavnikom za proaktivno promocijo zdravja na delovnem mestu. Projekt bo tako pomembno pripo-

mogel k postopnemu izboljšanju razmer glede zdravja zaposlenih, s tem pa posredno tudi k zmanjšanju odsotnosti z dela in dobremu počutju zaposlenih.

Psihosocialna tveganja

Zaposleni odrasli tretjino ali celo več svojega časa preživijo na delovnem mestu, kjer so pogosto izpostavljeni dejavnikom, ki lahko škodljivo vplivajo na njihovo zdravje. Mednje spadajo tudi psihosocialni dejavniki tveganja, kot so, na primer, vsiljen tempo dela, slabi medosebni odnosi, pomanjkanje avtonomnosti pri delu itd. »Psihosocialni dejavnik tveganja za zaposlene je stres, dolgotrajna izpostavljenost stresu pa lahko privede do izgorelosti in drugih zdravstvenih težav,« opozarja Ada Hočevar z NIJZ in dodaja: »Zaradi stresa so najbolj ogroženi delavci, ki imajo zahtevno delo, a ne vplivajo na delovne obremenitve in procese, tisti, ki so preobremenjeni, ki jih delo ne zadovoljuje in imajo negotova delovna mesta.«

Doc. dr. Helena Jeriček Klanšček z NIJZ ugotavlja: »Po podatkih raziskave CINDI (2012) v Sloveniji kar 60 odstotkov odraslih kot vzrok za doživljanje stresa navaja obremenitve na delovnem mestu, približno 18 odstotkov pa slabe odnose s sodelavci. Približno vsak četrti zaposleni stres doživlja zelo pogosto oziroma vsakodnevno. Nujno je, da se delodajalci zavzamejo za sprejemanje ukrepov, ki odpravljajo in znižujejo vplive psihosocialnih tveganj, oziroma za promocijo zdravja.«